

AAN De staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn
en Sport en de staatssecretaris van
Veiligheid en Justitie
Postbus 20350
2500 EJ Den Haag

DATUM 10 juli 2015
ONS KENMERK z2014-00976
CONTACTPERSOON

UW E-MAILVAN 3 juli 2015
UW KENMERK

ONDERWERP Tijdelijke regeling ministeriële regeling
doorbreking geheimhoudingsplicht Jeugdwet

Geachte,

Bij e-mail van 3 juli 2015 heeft u het College bescherming persoonsgegevens (CBP) een informeel advies gevraagd over de concept tijdelijke regeling Jeugdwet ter vaststelling van enige regels die aanbieders van jeugdhulp of preventie alsmede gecertificeerde instellingen bij het verstrekken van persoonsgegevens aan gemeenten in acht dienen te nemen.

Deze concept tijdelijke regeling is mede opgesteld naar aanleiding van de brief van het CBP van 16 maart 2015 over het ontbreken van een expliciete en specifieke regeling in de Jeugdwet voor de doorbreking van de geheimhoudingsplicht van jeugdhulpverleners voor de financiële afwikkeling van en controle op de jeugdhulp¹. Hierdoor is op dit moment alleen doorbreking van de geheimhoudingsplicht voor deze doeleinden mogelijk indien de cliënt daarvoor toestemming heeft gegeven. U heeft toegezegd bij tweede nota van wijziging op de Veegwet VWS 2015 deze lacune in de Jeugdwet te repareren.

De Veegwet VWS 2015 en de definitieve ministeriële regeling die op grond daarvan zal worden vastgesteld zullen naar verwachting niet voor eind november 2015 in werking treden. Het CBP heeft begrepen dat de VNG en jeugdhulpaanbieders het niet werkbaar vinden om steeds voor de bekostiging van jeugdhulp toestemming van de cliënt te vragen. Daardoor dreigt er een situatie te ontstaan waarin de jeugdhulp niet meer gedeclareerd of betaald kan worden. Dat zou er vervolgens toe kunnen leiden dat aanbieders of gecertificeerde instellingen in betalingsonmacht kunnen komen te verkeren. U heeft het CBP daarom bij overleg van 25 juni 2015 gevraagd of er vooruitlopend op de inwerkingtreding van de Veegwet en de definitieve ministeriële regeling gegevens voor de bekostiging van de jeugdhulp kunnen worden gewisseld.

Het CBP heeft aangeven daarmee te kunnen instemmen mits de gegevens in hoeveelheid en in

---

¹ Met jeugdhulp wordt in deze brief tevens bedoeld, preventie, kindbeschermingsmaatregelen en jeugdreclassering.

detail tot een minimum worden beperkt, er (nog) geen materiele controle plaatsvindt en er analoog aan de volwassen GGZ een opt out mogelijkheid voor diagnose informatie op de nota in de jeugd GGZ zou komen.

Daartoe heeft u de voorliggende concept tijdelijke ministeriële regeling opgesteld en voorgelegd aan het CBP. Het CBP kan zich in dit concept vinden *mits* de volgende opmerkingen worden verwerkt:²

1. Afstemming met het veld

Het CBP heeft op 25 juni 2015 met u en de VNG overlegd over de mogelijke inhoud van de voorliggende tijdelijke regeling. Het CBP heeft daarbij steeds benadrukt dat een tijdelijke regeling voor het verstrekken van gegevens ten behoeve van de declaraties van jeugdhulp ook dient te zijn afgestemd met het veld.

Het CBP verzoekt u om in de toelichting op te nemen dat deze afstemming met het veld heeft plaatsgevonden.

2. Afbakening van de begrippen formele controle en fraudeonderzoek

In artikel 5a.6, eerste lid, onder a, is geregeld dat persoonsgegevens worden verwerkt *“voor zover noodzakelijk voor het nagaan of het betalen van de ingediende declaratie rechtmatig zal zijn en zo ja, het betalen van die declaratie.”* Het CBP maakt mede uit de toelichting op dat hiermee wordt bedoeld *“het uitvoeren van formele controle.”*

Het CBP wijst erop dat de term *“rechtmatig”* hier verwarring kan wekken. Zonder een goed begrip van het onderscheid tussen fraudeonderzoek, formele controle en materiele controle kan het risico ontstaan dat meer gegevens worden verwerkt dan toegestaan.

Het CBP verzoekt u daarom de begrippen formele controle en fraudeonderzoek in de regeling te definiëren.

3. Fraudeonderzoek

Artikel 5a.6, eerste lid, onder c, regelt dat persoonsgegevens mogen worden verwerkt voor *“het doen van fraudeonderzoek.”*

In de toelichting wordt niet nader uitgewerkt in welke omstandigheden kan worden gesproken van *“signalen van fraude”*, wat fraudeonderzoek inhoudt en welke gegevens daarbij mogen worden verwerkt. Bovendien ontbreekt een toelichting waaruit blijkt dat van deze bevoegdheid terughoudend gebruik wordt gemaakt.

Het CBP verzoekt u hier in de toelichting nader op in te gaan.

4. Materiele controle bij privacyverklaring

Artikel 5a.2, tweede lid, regelt dat indien cliënt en behandelaar bij specialistische

---

² Gezien het belang dat deze regeling zo spoedig mogelijk in werking treedt, heeft het CBP zijn meer technische en redactionele opmerkingen reeds op ambtelijk niveau doorgegeven.

jeugd ggz een zogenaamde privacyverklaring ondertekenen er geen enkel diagnostisch gegeven bij de declaratie hoeft te worden vermeld. Hiermee wordt aangesloten bij de regeling voor de volwassenen ggz³ die mede tot stand is gekomen naar aanleiding van uitspraken van het College van beroep voor het bedrijfsleven (CBb).⁴

Het CBb overwoog daarbij onder meer dat het belang van medische privacy van ggz patiënten *zwaarwegend* is. Dat het gaat om *“diagnoses die de kern van het privéleven van de betrokken persoon raken, zodat informatie hierover zeer privacygevoelig is.”* En dat *“vertrouwelijkheid en geheimhouding bij de behandeling van psychische klachten van groot belang zijn.”*

Mede tegen deze laatste achtergrond moet artikel 5a.7, vierde lid, worden gezien. Deze bepaling maakt het mogelijk om onder omstandigheden in het geval van een privacyverklaring over te gaan tot materiele controle door de gemeente. Daarmee wordt afgeweken van het uitgangspunt om géén materiele controle toe te staan voordat de Veegwet en de definitieve ministeriële regeling inwerking zijn getreden.

Uit de toelichting blijkt dat voor deze uitzondering is gekozen als *“natuurlijk tegenwicht voor de mogelijkheid om declaraties in te dienen waarop geen diagnose-informatie staat.”* Hiermee zou moeten worden voorkomen dat *“ggz-aanbieders hun cliënten om oneigenlijke redenen bewegen de privacy-verklaring te ondertekenen om vervolgens een te hoog bedrag voor geleverde diensten te declareren.”*

Hierbij ontbreekt echter een afweging van het belang van het voorkomen van oneigenlijke privacy verklaringen enerzijds én de belangen van jeugd ggz cliënten die een privacy verklaring hebben ingevuld anderzijds. Dat klemt te meer omdat in het geval van een privacyverklaring, cliënten uitdrukkelijk bezwaar hebben gemaakt tegen het verstrekken van diagnose informatie aan de gemeente. Mede uit bovengenoemde overwegingen van het CBb blijkt dat de gegevens van deze patiënten in het bijzonder bescherming behoeven. Het feit dat de materiele controle op grond van artikel 5a.7, vierde lid plaatsvindt door of onder verantwoordelijkheid van een arts doet daaraan niet af. Ook in dat geval vindt er immers een doorbreking van de geheimhoudingsplicht van de behandelend hulpverlener plaats.

Voor de hierboven bedoelde belangenafweging is verder van belang dat er klaarblijkelijk geen aanwijzingen zijn dat er sprake is van een reëel risico op grote aantallen van *“oneigenlijke privacy verklaringen.”* Bovendien kunnen evidente gevallen van fraude worden ondervangen met fraudeonderzoek. Verder bestaat altijd de mogelijkheid van materiele controle ná inwerkingtreding van de Veegwet en de

³ Regeling NR/CU-556 van de Nederlandse zorgautoriteit, Stcrt 2015, 1766.

⁴ CBb 8 maart 2012, AWB 11/317, 11/358 en 11/372.

DATUM 10 juli 2015
ONS KENMERK z2014-00976

definitieve ministeriële regeling.

Gelet op het bovenstaande is het CBP van oordeel dat een afwijking van het uitgangspunt dat tót inwerkingtreding van de Veegwet en de definitieve ministeriële regeling, zo min mogelijk persoonsgegevens ten behoeve van de bekostiging van de jeugdhulp worden verwerkt en dus óók geen materiele controle plaatsvindt niet kan worden gerechtvaardigd.

Het CBP verzoekt u dan ook de mogelijkheid tot materiele controle in artikel 5a.7, vierde lid, te laten vervallen.

Hoogachtend,
Voor het College bescherming persoonsgegevens,

mr. W.B.M. Tomesen
Lid College